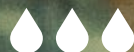

Alice

Judith Hermannová

Větrné mlýny

Povídková kniha *Alice* je trochu jiná než předcházející dva tituly Judith Hermannové. Ohledává nejzazší bod — smrt. Pět úmrtí pěti mužů. Pozvolných i náhlých, čekaných i nečekaných. Provázaných na různý způsob. A ohledává rovněž, co zbude po smrti. Jak se dá se smrtí sžít. Jak žít se smrtí druhého v sobě. Hermannová tu poprvé uvažuje nad tím, co bude. Poprvé překračuje temný kruh melancholie. A v podtextu pak otvírá dvě témata, která do jisté míry tvarují dnešek: všeobecná pasivita občanské společnosti plus odumírání mužského principu.

Větrné mlýny

Alice

Judith Hermannová

Alice

Judith Hermannová

The publication of this work was supported
by a grant from the Goethe-Institut.

Kniha vyšla díky podpoře
Česko-německého fondu budoucnosti.

© S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main 2009

© Judith Hermannová, 2013

Translation © Tereza Semotamová, 2013

Epilogue © Radim Kopáč, 2013

Cover photo © David Konečný, 2013

© Větrné mlýny, 2013

ISBN 978-80-7443-068-8 (papírová kniha)

ISBN 978-80-7443-169-2 (eBook)

Z němčiny přeložila Tereza Semotamová

I Micha

Jenže Micha neumřel. Ani v noci z pondělí na úterý, ani v noci z úterý na středu, možná že umře ve středu večer nebo v noci na čtvrtěk. Alice si byla jistá, že někde slyšela, že většina lidí umírá v noci. Doktoři už nic neříkali, krčili rameny a ukazovali své prázdné, dezinfikované ruce. Nedá se už nic dělat. Je nám líto.

Tak si Alice a Maja s dítětem musely hledat nové ubytování. Nový byt, protože Micha stále neumíral. Tam, kde právě bydlely, to bylo moc malé. Potřebovaly totiž dva pokoje, nejméně, jeden pro Maju a dítě a druhý pro Alici, a taky obývací s televizí, aby bylo kde trávit večery, obstojně vybavenou kuchyň odpovídající potřebám dítěte a koupelnu s vanou. Možná zahradu. Výhled z okna, pohled na něco hezkého.

Micha měl na sobě nemocniční košili potištěnou modrými kosočtverci. Byl vyhublý na kost, kostra, jen jeho ruce byly pořád stejné, navíc byly měkké a teplé. Na jeho nočním stolku nestálo nic než láhev minerální vody a hrneček s pítkem. Už ani nepil.

Alice si balila věci do své cestovní tašky. Noční košile, tři trička, tři svetry, jedny kalhoty, spodní prádlo, knížka. Posadila se na proutěnou pohovku mezi polštáře a poslala dítěti po vykachlíčkované desce stolu zelený gumový míček, ve kterém zvonila rolnička. Dítě už umělo stát u nízkého stolku v obýváku, hrdě, oběma rukama se drželo desky stolu. Na míček nereagovalo, řeklo ale několikrát za sebou rozhodným tónem slovo „zajíc“. Zřetelně a srozumitelně. Maja telefonovala s pronajímatelem bytu na druhém konci města. Levnějšího bytu. Tři pokoje. Se zahradou. Pračka taky, ano, samozřejmě. Do nemocnice je to stejně daleko jako z pokoje, co mají tady: umělý zlatý déšť ve váze stojící na polici obývací stěny, nad televizí zarámovaná fotografie, na které slunce zapadá za prázdnou hladinu jezera. Skládací postel, na které spala Alice, v rohu před obývací stěnou dvojpostel, u okna zastrčená proutěná pohovka. Záclony byly shrnuté na stranu, výhled na parkoviště supermarketu, přijíždějící a odjíždějící auta, lidé, co tlačí vrchovatě naplněné nákupní vozíky. V katolické nemocnici, řekla Maja do sluchátka, můj muž leží v katolické nemocnici; seděla na kraji postele, hlavu podepřenou rukou, tvář odvrácenou stranou. Alice pozorovala její záda. Dítě se teď přece jen rozhodlo pro míček, zvedlo jej a prudce s ním zatřásl, s důležitým výrazem v tváři naslouchalo rolničce.

Budeme se stěhovat, řekla Alice dítěti. Stěhujeme se jinam. Tam to bude moc pěkný, uvidíš. Je tam vana. Zahrada taky, každé ráno můžeme jít ven. Stromy. Louka. Možná zajičci, uvidíme, možná nějakého chytíme.

Dítě neodpovědělo. Dívá se na Alici, dlouhý pohled plný tajemného významu. Na bradičce se mu třásla čirá kapka slin. Bylo to Michovo dítě a bylo svému otci velmi podobné.

Tak nějak se přihodilo, že Micha umíral ve Zweibrückenu. Dvojmostí. Dva mosty. Alici to znělo poeticky, byl to ale nesprávný obraz, pro umírajícího totiž existoval, jestli vůbec, už jenom jeden most. Pro koho byl ten druhý? Zweibrücken se tak nějak nabízel; na konci odysey od jedné nemocnice k druhé byla úplně náhodou katolická nemocnice ve městě daleko od domova. Tam Micha umíral. Kdyby na to ještě měl sílu, určitě by si z toho dělal legraci. Už ale neměl sílu. Měl rakovinu a dostával morfium, už byl skoro na druhém břehu, nebylo ani jisté, jestli ten zvuk, který ze sebe vydal, když Alice seděla u jeho postele a on vložil svoji ruku do její, měl vyjadřovat bolest, nebo souhlas. Některý z lékařů, kteří se už před týdnem stáhli do ústraní, ale ze zdvořilosti ještě postávali na okraji kulis, čas od času přišel a dělal, jako by měřil teplotu či tep. Že Micha umírá, oznámili už

před několika dny, ale Micha ještě neumřel. Nadechoval se a vydechoval. Nadechoval se a vydechoval. Nadechoval se a vydechoval. To bylo všechno.

Maja přebalovala dítě na posteli. Dítě bylo překrásné, mělo měkkou a bílou pokožka, na zádech znamínko ve tvaru srdce, vyznamenání. Alice seděla na proutěné pohovce a přihlížela, jak Maja dítě přebaluje, drží mu nožičky levou rukou, pak je za něj opatrně zvedla.

Pojedeme taxíkem, řekla Maja. Objednáš ho, prosím tě? Za deset minut.

Dobře, řekla Alice.

Moc spolu nemluvily. Někdy více, někdy méně, spíš méně, nebylo to nepříjemné. Včera vedle sebe mlčky večeřely a dívaly se, jak dítě jí pizzu. Dlouze. Alice vstala a umyla poslední nádobí, dva hrnky, dva talíře a misku, ze které dítě jedlo v poledne bílý jogurt s kousky banánu. Sbalíš, prosím tě, taky věci, co máme v lednici? řekla Maja. Napomenula dítě, ať zůstane ležet, nehýbej se, už jenom chvíličku.

V lednici byla vajíčka, ryba, rajčata a kousek másla. A taky fenyklový čaj, brambory, jablka a hrušky. Tři láhve piva a jedna láhev vína. V hrnci na sporáku vyvařené dudlíky a dětská láhev. Alice odmotala dva zářivě žluté pytle na odpadky, byla nepřiměřeně bezradná, ráda by všechno dělala správně.

Potom stál ve dveřích pronajímatel. Neslyšně zaklepal, chtěl se jen podívat, jestli je všechno v pořádku. Alice odpočítala peníze do nastavené ruky a nevěděla, proč by mu měla lhát. Ne, neodjíždíme, stěhujeme se, je to tu přece jen moc malé. Ale jinak je všechno v pořádku, děkujeme. Ne, ještě to potrvá. Ještě to není za námi. Lékaři říkají, že má hodně sil. Pronajímatel se usmál, měl křivý a bezmocný úsměv, vypadal docela nešikovně, ale co by měl taky dělat?

A kam se stěhujete?

Na kraj města, zavolá Maja z postele, kde sedí s dítětem. Na periferii, měla by tam být i zahrada, to bude pro dítě lepší. Ale děkujeme za všechno. Velké díky.

Maja byla s dítětem v Zweibrückenu už deset dní. Přiletěla letadlem, dítě letělo poprvé a při vzletu ani přistání nebrečelo. Z Berlína zamluvila ubytování, pronajímateli sdělila, že do Zweibrückenu nejede na dovolenou. Jezdil vůbec někdo do Zweibrückenu na dovolenou? Pronajímatel na to neuměl odpovědět. Pokoj za čtyřicet eur na noc, zlatý déšť a koupelna se sprchou. Když dítě začalo čtvrtého dne na ulici, po které se šlo do nemocnice, brečet a nebylo k utišení, zavolala Maja Alici.

Mohla bys přijet, Micha umírá. Určitě ho ještě chceš vidět. Potřebuju někoho, kdo se postará o dítě, už do nemocnice nechce.

Myslíš, že mě Micha chce vidět, zeptala by se ráda Alice. Nemyslíš, že by to na něj mohlo být moc? Ale jak Maja mohla vědět, jestli Micha chce Alici vidět?

Řekla: Copak je s dítětem?

Maja chvíli přemýšlela a pak odpověděla, že dítě už na Michu nereaguje jako na člověka. Už ho s sebou nemůžu brát na nemocniční pokoj. Ale chci být u něj. Rozumíš tomu?

Alice se vydala na cestu hned příští den. Maju sotva znala. Michu znala dobře. Určitě ho chceš ještě jednou vidět — co je to za otázku? Byly časy, kdy si myslela, že pokud už Michovu tvář nikdy nespatří, nebude moct žít. Často mu to říkala. Pokaždé se tomu vlídně zasmál. Ale taky si pomyslela, že Micha umře. Zatímco vlak, ve kterém seděla, projížděl pustou a ošklivou krajinou, považovala se za tak důležitou, že se domnívala, že než k němu přijede, Micha umře, protože za ním právě jede.

Přesto se vydala na cestu. Micha neumřel. Ne v době, kdy seděla ve vlaku, četla si noviny, usínala, zase se probouzela, pila kávu, jedla kyselé jablko, dívala se z okna, brečela, šla na záchod a dvakrát se rozhodla sednout si jinam. Všechno považovala za znamení a všechno si vykládala špatně. Když dorazila na místo, Maja s dítětem ji vyzvedla, objaly se a Maja řekla, že brečet můžou později. Micha

neumřel první noc, když Alice hlídala dítě, zatímco Maja šla za ním do nemocnice, neumřel ani druhou noc, a před nadcházející třetí nocí se Maja s Alicí rozhodly přestěhovat.

Stály na ulici a čekaly na taxík. Kočárek byl složený. Vedle Aliciny cestovní tašky a Majina kufru pytle s jídlem z lednice. Bezcennosti.

Všechna slova náhle získávala jiný význam. Chodník byl úzký, po silnici svištěla auta, za nimi spršky dešťové vody. Pěšky tu nešel nikdo. Taxík nepřijížděl. Maja držela dítě v náručí, chvíli je houpala a pak je dala Alici. Alice dítě vzala, bála se, že se dítě bude bránit, ale nebránilo se, jen vypadalo vážně. Vzala je do náruče, trochu je opřela o boky, jak tak člověk dítě drží; blízkost té tvářičky, orámované měkkou růžovou čepičkou s bambulí, ji uváděla do rozpaků. Dítě vonělo dítětem, mlékem a mrkvovou kaší, mělo obrovské modré lesknoucí se oči. Alice ten pohled nevydržela, zadívala se jinam, ulicí nahoru a dolů. Tahle část města. Ulice vedla nad dálnicí, přes park, kde plavaly rozcuhané kačeny v poloslaném rybníčku, a vymřelý střed města až k nemocnici; dvacet minut pěšky s kočárkem a dítětem. Dítě se učilo chodit, neustále chtělo chodit, ale ne rovně, buď tam, nebo onam. Učilo se chodit. Přes to všechno, a právě proto. Maja chodila touhle cestou celý týden.

Tam. A zase zpátky. Dítě házelo kačenám rozbředlé sušenky. Kačeny téměř nereagovaly. Bylo chladno, polovina října, žádné babí léto. Dítě v Alicině náruči otočilo hlavou a uvidělo, co viděla Alice. Déšť a šedivé domy. Nic, co by se dalo ukazovat.

Možná bych ten taxík měla zavolat ještě jednou, řekla Alice, a Maja nereagovala, což mohlo znamenat, že není nutné jej znovu volat. Alici připadalo, že Maja často mluví tak, že vůbec nic neříká, jasně se vyjadřuje mlčením. Za jiných okolností by Alice možná vůči tomuto mlčení protestovala. Ale Maja byla Michova žena. Měli spolu dítě, a až Micha umře, bude vdovou. To mezi Michou a Alicí už bylo tak dávno, že se sotva dalo mluvit o nějakém právu. Anekdota, jenže, pomyslela si Alice, kdyby se tato anekdota nepříhoda, nebyla by teď v Zweibrückenu. Ale to, že jsem tu, nemění nic na tom, že Micha umírá.

U krajnice zastavil taxík. Řidič protáhl obličej, neměl náladu vystoupit z auta, mít mokré boty, dát do kufru všechny ty krámy, kočárek, tašku, pytle s jídlem. Vystoupil. Maja vzala dítě z Aliciny náruče a usmála se na taxikáře. Alice si sedla dopředu. Taxikář vzadu nervózně montoval kočárek, aby ho mohl dát do kufru. Maja dítě s úsměvem držela na klíně. Pak se auto rozjelo. Hezké stěrače, hudba z rádia, regionální vysílání, nedůležité žvanění, hlasové zna-